ggdgm.nl

Gemeenterapportage

Overbetuwe

Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021

GGD Gelderland-Midden

Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021

Wat is de impact van corona op de gezondheid en het welzijn van jongeren?

Normaliter voeren alle GGD'en in Nederland, samen met het RIVM en GGD GHOR Nederland, eens in de 4 jaar een grootschalig onderzoek uit naar de gezondheid en het welbevinden van jongeren in het regulier voortgezet onderwijs.

Vanwege de coronacrisis is er in het najaar van 2021 een extra editie van dit onderzoek ingelast: de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 (cGMJ 2021). De coronacrisis heeft impact op ieders leven, direct en/of indirect. De resultaten van de cGMJ geven inzicht in de impact van corona op de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van jongeren.

Het doel van de monitor is om beleidsmakers op lokaal, regionaal en nationaal niveau te ondersteunen bij beleidsvorming. Op basis van de resultaten kan een passend zorg- en ondersteuningsaanbod worden opgezet met als doel de negatieve gezondheidseffecten van de crisis te beperken.

Met het gemeentelijk gezondheidsprofiel kunt u richting geven aan het gezondheidsbeleid van uw gemeente.

Zo geven we samen de gezondheid van jongeren een boost richting de toekomst!

Netwerk GOR (Gezondheidsonderzoek bij Rampen)

De GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 uit in het kader van de Integrale (populatie-brede) Gezondheidsmonitor COVID-19. Hierbij wordt samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, samen het netwerk GOR. Het onderzoek is bedoeld om de fysieke en mentale gezondheidseffecten als gevolg van de coronacrisis onder de Nederlandse bevolking inzichtelijk te maken. ZonMw is namens het ministerie van VWS opdrachtgever van de monitor en faciliteert verbinding tussen lopende onderzoeken.

Werkwijze

De corona Gezondheidsmonitor Jeugd is in het najaar van 2021 afgenomen onder jongeren in leerjaar 2 en 4 van het reguliere VO. De vragenlijst is klassikaal en digitaal afgenomen op scholen.

Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten van uw gemeente (in groen) afgezet tegen het regionale gemiddelde (in blauw).

Bij dit gemeenteprofiel hoort een uitgebreid tabellenboek waarin alle resultaten vermeld worden. Hierin staan alle uitkomsten uitgesplitst naar geslacht, leerjaar en onderwijssoort. Daarnaast worden den de totaalcijfers weergegeven voor de regio Gelderland-Midden en Nederland. Vanwege de betrouwbaarheid van de resultaten en de privacy van de respondenten hanteren wij bij de rapportage een minimum van 30 respondenten die de vraag ingevuld hebben en een minimum van 5 respondenten per specifiek antwoord. Indien de aantallen lager liggen, worden de cijfers niet weergegeven.

Niet voor alle gemeenten in de regio zijn gemeenteprofielen beschikbaar vanwege onvoldoende respons.

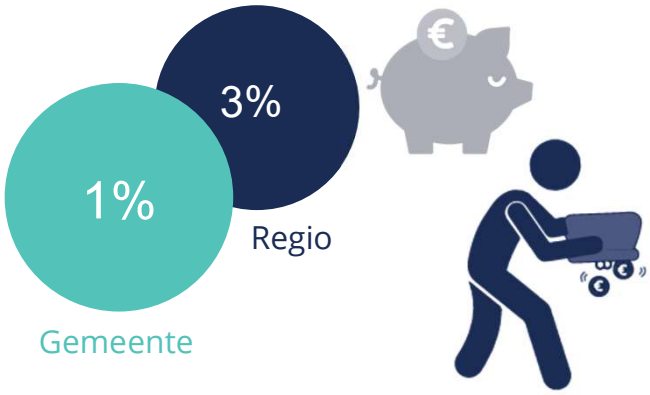
Deelnemers aan cGMJ 2021

	Aantal deelnemende jongeren gemeente	Aantal deelnemende jongeren Regio Gelderland-Midden	Aantal deelnemende jongeren Nederland
Vmbo klas 2	25	818	41.462
Havo/vwo klas 2	84	848	44.991
Vmbo klas 4	24	691	35.707
Havo/vwo klas 4	70	821	44.092
Totaal	**203**	**3.178**	**166.252**

Gezinssituatie

Gezinssituatie van jongeren heeft invloed op welzijn

Van gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen wordt veel veerkracht en improvisatie gevraagd. Lidmaatschap van (sport)clubs en het kopen van gezonde voeding zijn dan niet altijd vanzelfsprekend. Geldzorgen kunnen leiden tot stress binnen het hele gezin. Uit onderzoek van het NCJ blijkt dat kinderen die opgroeien in een eenoudergezin vaker emotionele en gedragsproblemen ontwikkelen dan hun leeftijdgenoten in tweeoudergezinnen.

heeft thuis (enige of grote) moeite met rondkomen

Gezinssamenstelling

76%
woont bij beide ouders samen

2%
woont bij vader of moeder en zijn/haar partner

15%
woont afwisselend bij beide ouders (co-ouderschap

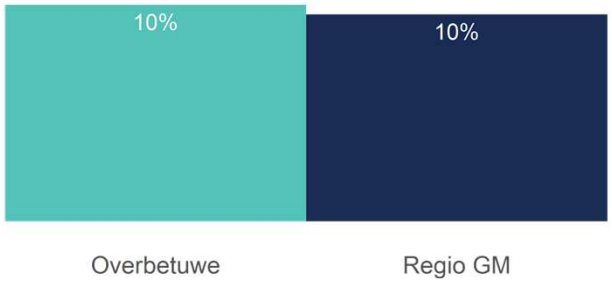
7%
woont in een eenoudergezin

Ingrijpende gebeurtenissen

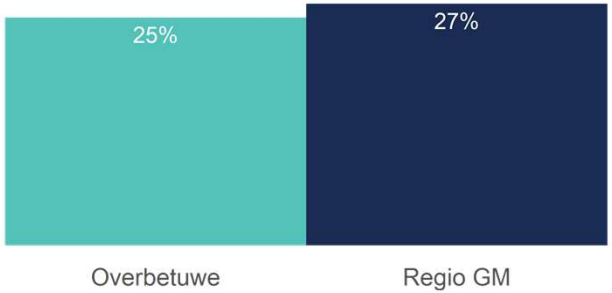
Scheiding ouders

Lichamelijke ziekte (jongere zelf)

Ziek gezinslid

Gezondheid en geluk

Ervaren gezondheid

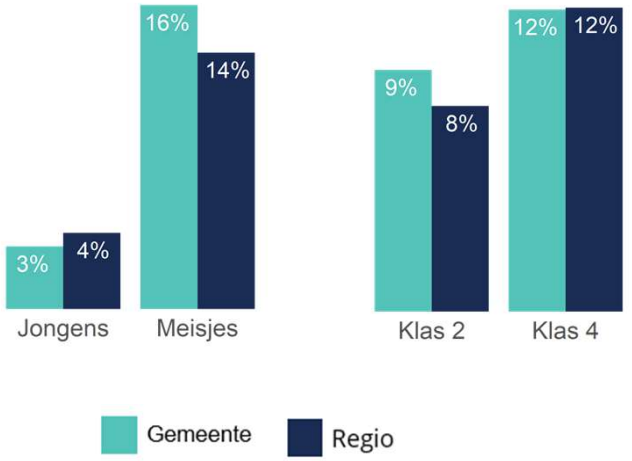
Gezondheid is meer dan de afwezigheid van lichamelijke klachten. Jongeren kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren, dit is een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand van jongeren.

76%

ervaart de gezondheid als (zeer) goed

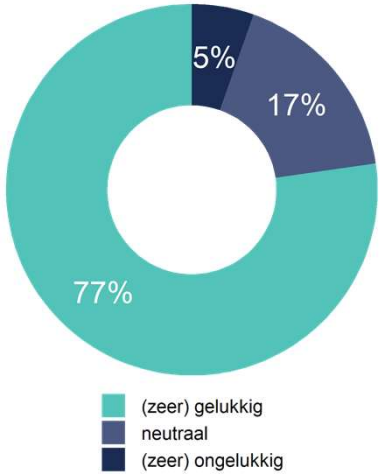
Regio Gelderland-Midden: 82%

Psychische klachten

Psychische klachten worden gemeten met de 'Mental Health Inventory 5' (MHI-5). Het geeft een indicatie van de psychische gezondheid, waaronder bijvoorbeeld depressieve klachten. Jongens en leerlingen van klas 2 hebben over het algemeen een gunstigere score op de MHI-5 dan meisjes of leerlingen van klas 4.

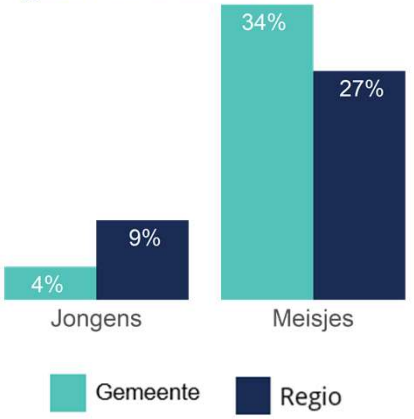
Voelt zich gelukkig

Gezondheidsklachten

Gezondheidsklachten zoals buikpijn, hoofdpijn, hartkloppingen, maar ook moeheid, prikkelbaarheid, slaap- of concentratieproblemen, kunnen, naast andere oorzaken, het gevolg zijn van stressvolle of traumatische gebeurtenissen. In de monitor van 2021 is daarom onderzocht hoe vaak jongeren last hadden van dergelijke klachten.

Ervaart (zeer) vaak 5 of meer gezondheidsklachten

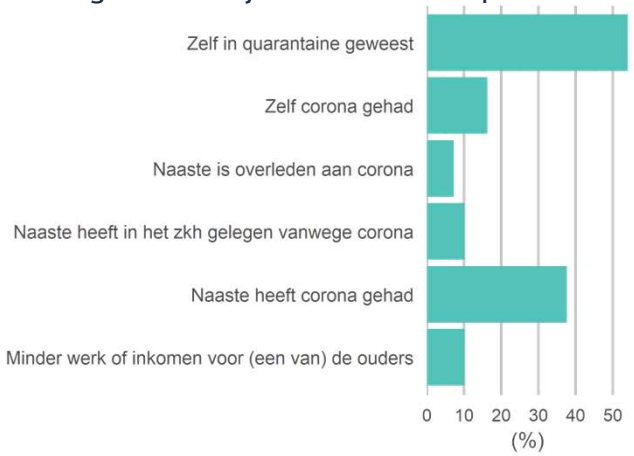

Jongeren en corona

Impact van corona

Coronamaatregelen zoals lockdowns, sluiting van scholen, digitale lessen en 1,5 meter afstand houden, grijpen diep in op het dagelijks leven van jongeren. Ook persoonlijke gebeurtenissen die jongeren hebben meegemaakt tijdens de coronaperiode, zoals in quarantaine gaan, het doormaken van corona of ziekte of overlijden van een naaste, kunnen grote impact hebben. Bijna driekwart van de jongeren heeft zo'n gebeurtenis meegemaakt. **17%** van de jongeren in uw gemeente geeft aan nog steeds last te hebben van gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt in de coronaperiode.

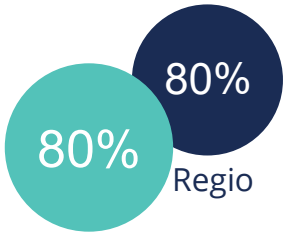
Wat hebben jongeren in uw gemeente meegemaakt tijdens de coronaperiode?

Impact van coronamaatregelen bij jongeren op:

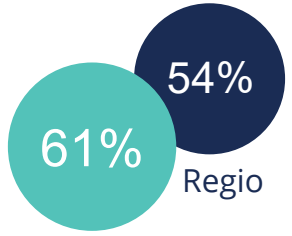
		Gemeente	Regio
Leven in het algemeen			
	Positief	49%	42%
	Negatief	16%	19%
Schoolprestaties			
	Positief	43%	40%
	Negatief	32%	25%
Relatie met familie			
	Positief	63%	64%
	Negatief	5%	8%
Relatie met vrienden			
	Positief	67%	64%
	Negatief	10%	9%

Tijdens de lockdown:

kon thuis een plek voor zichzelf vinden als dat nodig was

Vond het gemakkelijk om buiten op 1,5 m afstand vrienden of familie te ontmoeten

Zorg en hulp

De meeste jongeren in uw gemeente **(86%)** geven aan dat zij bij iemand terecht kunnen als ze met een probleem zitten.
Wanneer jongeren behoefte hadden aan extra hulp/steun tijdens de coronaperiode ging het met name om:

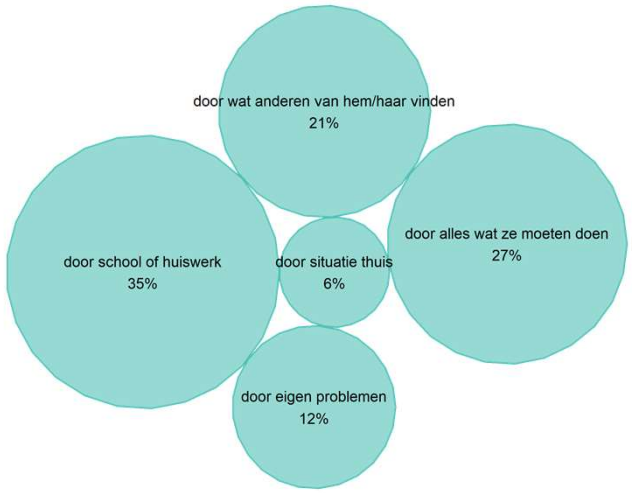
- Hulp bij schoolwerk **(28%)**
- Hulp omdat ze niet lekker in hun vel zaten **(20%)**
- Hulp bij ruzie of problemen met hun ouders **(4%)**
- Hulp bij lichamelijke klachten of pijn **(4%)**

Mentaal welbevinden

Stress

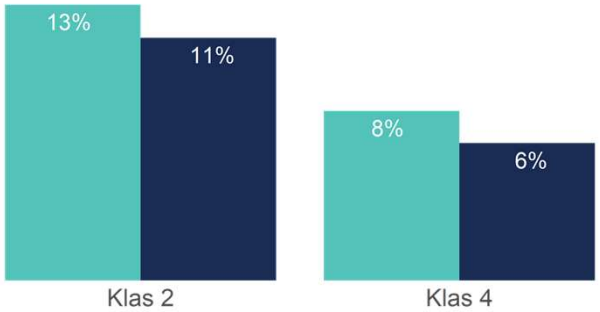
In het najaar van 2021 geeft **46%** van de jongeren in uw gemeente aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen door een of meerdere factoren.
Gebieden waarop jongeren veel stress ervaren zijn: school of huiswerk, wat anderen van hem of haar vinden en de combinatie van alles wat ze moeten doen. Meisjes en jongeren op de havo of het vwo ervaren vaker stress dan jongens en jongeren op het vmbo.

Gebieden waarop stress ervaren wordt

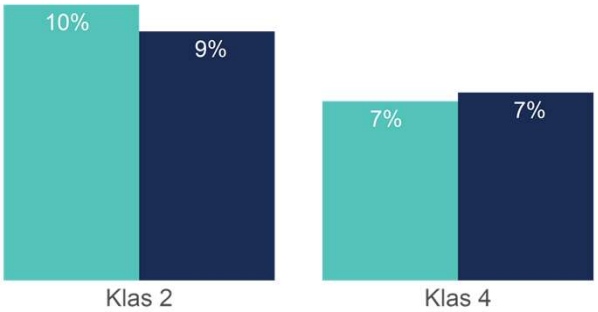

Pesten

Gepest op school in laatste 3 maanden

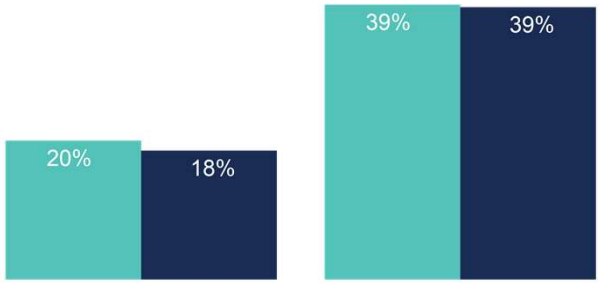
Gepest via internet, social media of mobiele telefoon in laatste 3 maanden

Eenzaamheid

heeft zich in de laatste 4 weken (soms of altijd) eenzaam gevoeld

Suïcide

Van de jongeren in de regio Gelderland-Midden heeft **5%** in de laatste 12 maanden er (heel) vaak serieus over gedacht om een eind te maken aan zijn/haar leven.

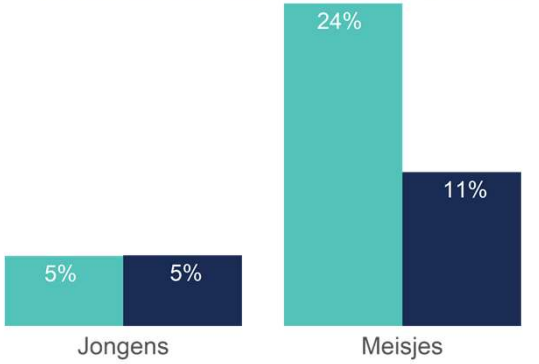
Mediawijsheid

Social media en gamen

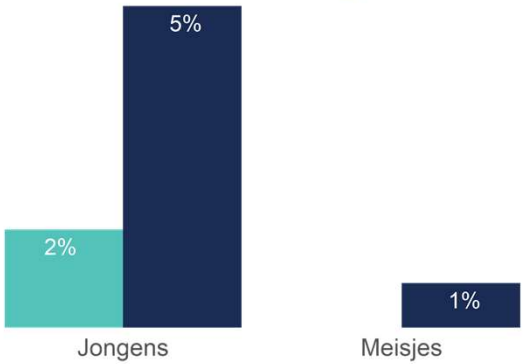
Jongeren groeien op in een digitale wereld en staan voortdurend met elkaar in contact via social media. Als de jongere het gebruik hiervan niet meer onder controle heeft, kunnen er problemen ontstaan in het dagelijks functioneren. Er is dan sprake van problematisch gebruik. Jongeren komen bijvoorbeeld slaap tekort, raffelen hun huiswerk af of voelen zich onrustig wanneer zij geen gebruik kunnen maken van social media.

Ook langdurig gamen en hier niet mee kunnen stoppen, kan problematisch worden. Een rapport van het Trimbos-instituut laat zien dat problematisch gamen vaak samenhangt met problemen als sociaal isolement, eenzaamheid, verlaagde schoolprestaties, psychosomatische klachten (bijvoorbeeld slaapgebrek) en een verminderde tevredenheid over het eigen leven. De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd laten zien dat een klein deel van de jongeren een hoog risico heeft op problematisch gebruik van social media of gamen (gemeten met een vragenset van het Instituut voor Verslavingsonderzoek (IVO)). De coronacrisis heeft hier nauwelijks invloed op gehad.

Problematisch social media gebruik

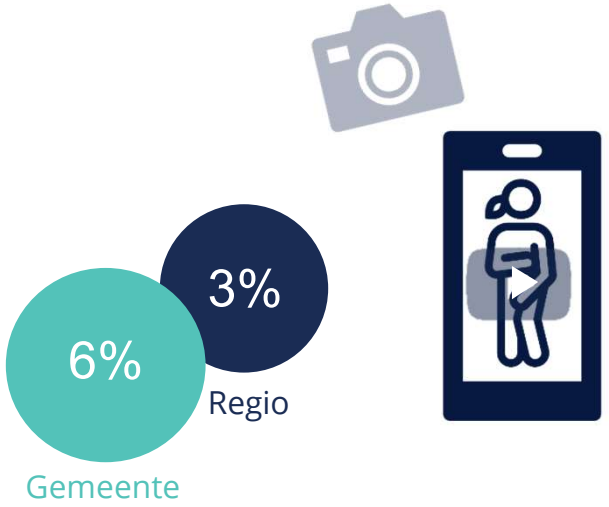

Problematisch gamen

Gemeente Regio

Sexting

heeft in de afgelopen 6 maanden een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf aan iemand anders gestuurd

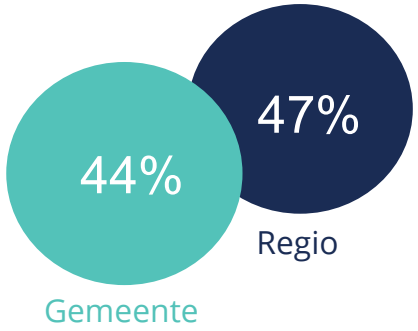
Sexting kan nare gevolgen hebben die jongeren niet altijd kunnen overzien. Op sense.info kunnen jongeren terecht voor hulp en ondersteuning rondom dit onderwerp.

Bewegen en sporten

Bewegen

Het advies voor jongeren is om elke dag minimaal een uur te bewegen. Niet alleen sporten bij een club, maar ook bewegen buiten clubverband, zoals skaten, kranten bezorgen of naar school fietsen, telt mee. Door de coronacrisis werden veel sportclubs tijdelijk gesloten en vonden veel activiteiten, waaronder het volgen van onderwijs, digitaal plaats. Het werd daardoor belangrijker om op eigen initiatief en in de eigen buurt mogelijkheden te vinden om te bewegen.

Tijdens de lockdown

vond het gemakkelijk om in de buurt te sporten/bewegen.

20%

beweegt dagelijks minstens 1 uur

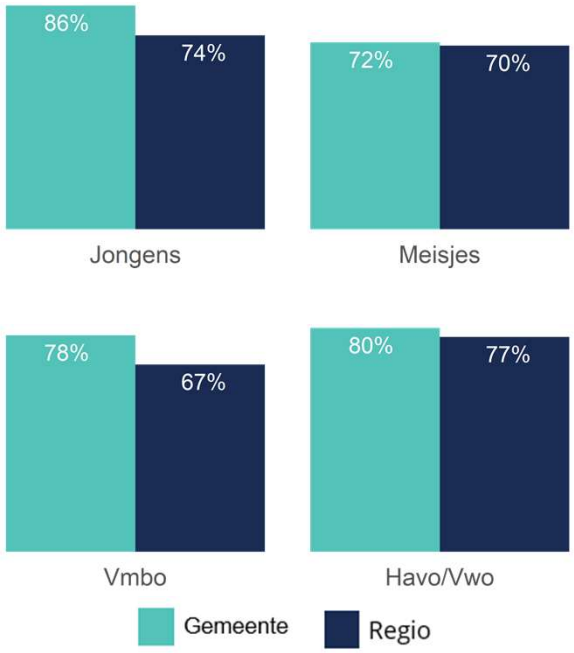
Regio Gelderland-Midden: 16%

93%

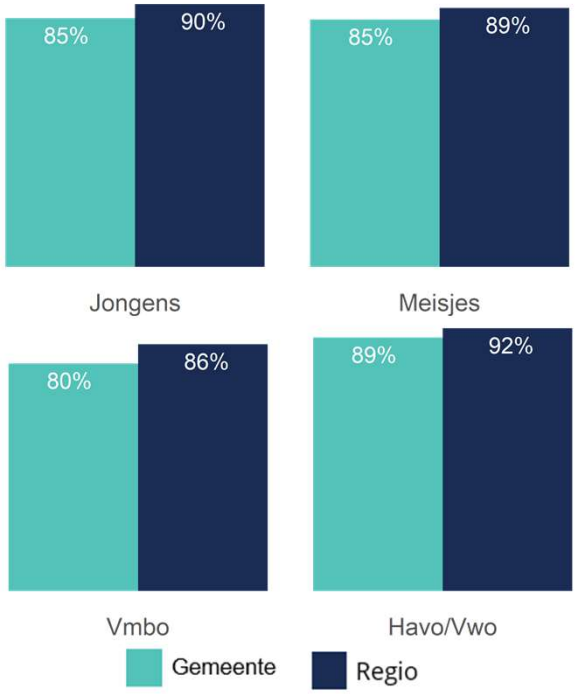
is wekelijks actief in de vrije tijd

Regio Gelderland-Midden: 87%

Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool

Fietst of loopt elke dag naar school

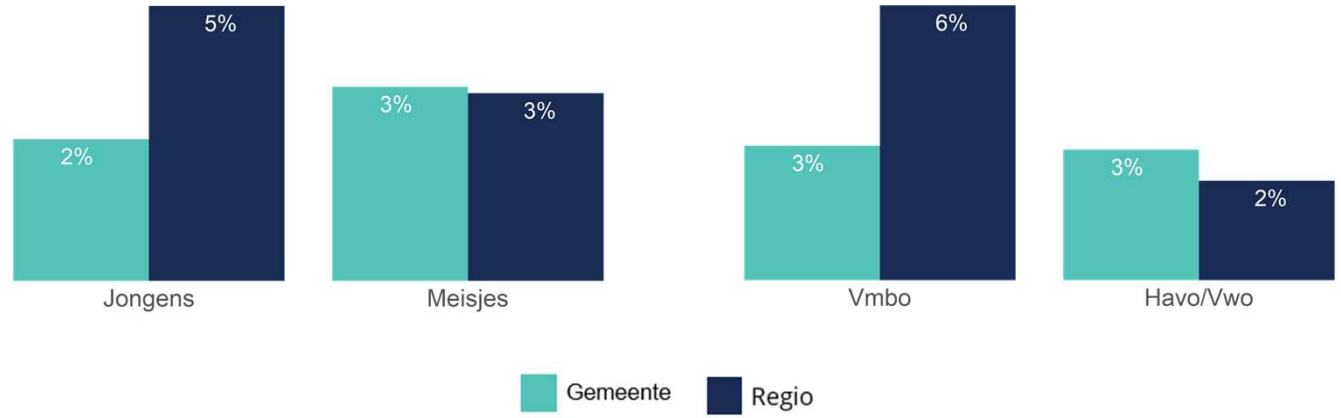
Alcohol, roken en drugs

Alcohol

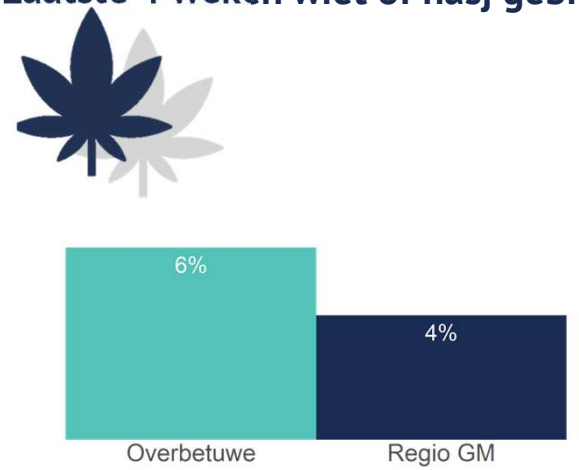
	Gemeente	Regio
Heeft afgelopen 4 weken alcohol gedronken		
vmbo	22%	29%
havo/vwo	27%	25%
Binge drinken in afgelopen 4 weken		
vmbo	15%	23%
havo/vwo	18%	14%
Dronken/aangeschoten in afgelopen 4 weken		
vmbo	8%	15%
havo/vwo	17%	11%

Roken

Tenminste wekelijks roken

Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt

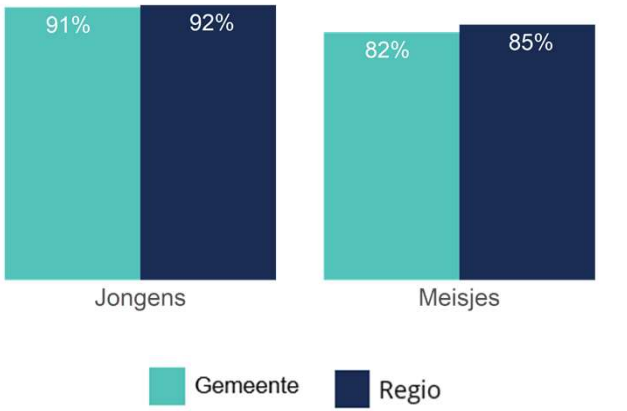
Op weg naar Nix en Rookvrije Generatie

Op www.nix18 en www.rookvrijegeneratie.nl vindt u tips voor jongeren, ouders en school. Naast onderzoeken en weetjes, vindt u ook inspirerende voorbeelden, vlogs en acties. Hoe zorgt u bijvoorbeeld voor het naleven van het rookvrije schoolterrein? En hoe organiseert u een leuk FRIS (school)feest? Door gezamenlijke inspanning kunnen we de dalende trend in roken en drinken onder jongeren vasthouden en verder doorzetten!

Veerkracht

Weerbaarheid

Is voldoende weerbaar

Weerbaarheid als basis

Weerbaarheid is de basis voor een goede psychische gezondheid. Weerbare jongeren hebben zelfvertrouwen en kunnen goed voor zichzelf opkomen, met respect voor anderen. Zij kunnen ook, al dan niet na een periode van experimenteren, gezonde keuzes maken ten aanzien van de eigen leefstijl. De weerbaarheid is gemeten met een vragenset van 8 vragen.

63%

herstelt snel na een moeilijke periode

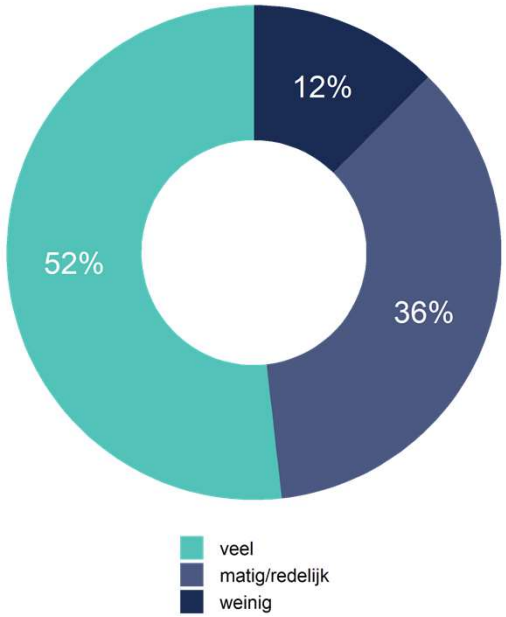
Regio Gelderland-Midden: 65%

42%

vindt het makkelijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan

Regio Gelderland-Midden: 44%

Vertrouwen in de toekomst

Positieve gezondheid

Naast de aandacht voor mogelijke (mentale) gezondheidsproblemen die jongeren kunnen ervaren door de coronacrisis, is het belangrijk om samen met hen te kijken naar mogelijke oplossingen. Het concept van positieve gezondheid biedt daarvoor aanknopingspunten. Door met jongeren hierover in gesprek te gaan, wordt duidelijk waar hun kracht zit en wat hen helpt om sterker uit een stressvolle of moeilijke periode te komen. Het is belangrijk om de **veerkracht** van jongeren te stimuleren, op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.

Impact van Corona op jongeren

De resultaten van deze monitor (cGMJ) geven inzicht in hoe de jongeren de coronacrisis hebben ervaren. Ook als de crisis voorbij is, blijft deze informatie relevant.

Ongeveer driekwart van de jongeren heeft minstens een corona-gerelateerde gebeurtenis (bijv. quarantaine, zelf corona gehad of het overlijden aan corona van iemand die belangrijk voor ze is) meegemaakt en een klein deel van de jongeren heeft daar nog last van. Bijna 40% van de jongeren gaf aan extra hulp of ondersteuning nodig te hebben. Een klein percentage daarvan kon niet bij iemand terecht voor extra hulp of ondersteuning.

Om veerkracht te meten is onder andere gevraagd of jongeren na een moeilijke periode weer snel herstellen. Voor twee derde van de jongeren geldt dit. Gelukkig is ook het merendeel van de jongeren voldoende weerbaar. Iets meer dan de helft heeft veel vertrouwen in de toekomst. Daarmee zullen voor de meeste jongeren de negatieve gevolgen van de coronacrisis vanzelf voorbij gaan.

De impact is groter voor jongeren die al kwetsbaar waren voor de crisis. Meisjes en vierdeklassers lijken een groter risico te lopen op problemen met de mentale gezondheid. Aandacht en preventie zijn nodig om mentale gezondheidsproblemen te voorkomen en de jeugd veerkrachtig te maken en te houden.

Contact
Heeft u nog vragen over het onderzoek ?
Neem dan contact op met
team onderzoek via onderzoek@vggm.nl.

GGD Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GGD Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

T 0800 8446 000
E ggd@vggm.nl
I www.ggdgm.nl

Gelderland-Midden